

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ УПА**

**РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НЕВИРОБНИЧОЇ СФЕРИ В
УМОВАХ КРИЗИ**

**Збірник тез доповідей
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

**Харків
2021**

УДК 378:338.4 (477)(06)

*Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ,
Посвідчення № 108 від 27.01.2021 р..*

*Рекомендовано до друку вченою радою Харківського торговельно-економічного
інституту УІПА. Протокол №1 від 29 вересня 2021 р.*

Редакційна колегія: голова редакційної комісії, канд.пед.наук, доц. Н. Ю. Олійник; Синєкоп М. С., д-р.техн. наук, проф.; канд. екон. наук., проф. Ганін В. І.; д-р. екон. наук, доц. Семенець А. О.; д-р. техн. наук, проф. Свідло К. В.; д-р. екон. наук, проф. Супрун О. М.; д-р. пед. наук, доц. Шумський О. Л.

П 78. Регіональні особливості розвитку невиробничої сфери в умовах кризи. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, – Харків, 25 листопада 2021 р. : Харків : УІПА, ХТЕІ УІПА, 2021. – 104 с.

До збірника увійшли тези доповідей Міжнародної науково-практичної інтернет- конференції, що присвячені проблемам підготовки фахівців для невиробничої сфери економіки.

Матеріали опубліковані в авторській редакції з дотриманням індивідуального стилю. За достовірність матеріалів та їхню інтерпретацію відповідальність несуть автори.

© Українська інженерно- педагогічна академія, 2021 р..

© Харківський торговельно-економічний інститут УІПА, 2021р.

рахунок відмови від страхування неактуальних ризиків і грамотного визначення лімітів по страхуванню актуальних ризиків. У міру розвитку компаній буде розвиватися і система управління ризиками, яка все більше відповідатиме міжнародній практиці.

В цілому українські підприємства знаходяться на початковому етапі розвитку системи управління ризиками. Є й основні підрозділи, що забезпечують управління операційними ризиками на підприємствах, але координація процесу часто відсутня. Такий рівень розвитку має на увазі існування лише базових функцій, і робота практично всіх елементів системи може бути вдосконалена. Слід очікувати зростання тиску з боку акціонерів, страхових компаній, зовнішніх інвесторів для якнайшвидшої побудови більш ефективної системи управління ризиками.

Література:

1. Лисенко В. Корпоративна стратегія управління ризиками в агробізнесі [Електронний ресурс] / В. Лисенко // Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal. – 2017. – Vol. 3. – No. 4. – Pp. 97–108. – Mode of access : www.are-journal.com.

2. Lysenko V. Risk management in the management system of an agricultural enterprise [Електронний ресурс] / O. Kravchenko, V. Lysenko, L. Batiuk // Vectors of competitive development of socio-economic systems : monograph. Ed. by O. Mandych, T. Pokusa. Academy of Management and Administration in Opole, - 2020. - pp. 39-45. Режим доступу: <http://dSPACE.khntusg.com.ua/bitstream/123456789/14738/1/10.pdf>

**Зміївська І. В., старший викладач
Харківський торговельно-економічний інститут
Української інженерно-педагогічної академії**

ЕТАПИ ПОБУДОВИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

В кінці 60-х років, у зв'язку з бурхливим розвитком обчислювальної техніки, її можливості перестали бути затребуваними тільки окремими наукомісткими галузями, комп'ютерні системи міцно входили в повсякденне ділове життя. Всюди почалися активні спроби оптимальної автоматизації та інформатизації бізнесу, створювалися нові концепції управління та удосконалювалися вже існуючі. Ці тенденції торкнулися також сфери підприємств торгівлі, як однієї з найважливіших галузей нашого соціального життя.

Світовий досвід показує, що успіху досягають ті торговельні компанії, які балансують виробничі, комерційні і фінансові цілі. Розглядають підприємство як єдину виробничо-збутову систему, що зв'язує воедино такі

сфери як: маркетинг – створення нових виробів – постачання – виробництво – збут – доставка продукції споживачеві – сервісне обслуговування, і використовують промислові стандарти MRP (англ. Material Requirements Planning – планування потреб в матеріалах) / ERP (англ. Enterprise Resource Planning – планування ресурсів підприємства) в якості базової бізнес-моделі, яка націлена на досягнення економічної ефективності.

Оптимізація фінансового стану торговельного підприємства забезпечується не тільки плануванням найважливіших показників його фінансової діяльності, але і в процесі постійного контролю за виконанням розроблених планів. Цей внутрішній фінансовий контроль у торговельній компанії базується на побудові системи моніторингу поточної фінансової діяльності.

Система моніторингу фінансової діяльності – це механізм, розроблений торговою компанією для постійного моніторингу найважливіших поточних результатів цієї діяльності в середовищі споживчого та фінансового ринків.

Побудова системи моніторингу поточної фінансової діяльності торговельної компанії охоплює такі основні етапи.

1. Вибір дотримання найважливіших напрямків та цільових показників фінансової діяльності. У процесі такого вибору необхідно орієнтуватися насамперед на цільові фінансові стандарти та систему показників, що характеризують різні аспекти фінансового стану торгової компанії.

2. Побудова системи стандартів фінансової діяльності. Ці стандарти – це розроблені критерії певних аспектів фінансової діяльності (наприклад, політика фінансування активів, формування структури фінансового капіталу тощо); цільові стратегічні настанови; показники поточних та операційних фінансових планів, обраних для спостереження.

3. Побудова системи інформаційних показників звітності для кожного з напрямів фінансової діяльності та періодичності їх формування. Така система показників повинна базуватися на даних фінансового та управлінського обліку. Він являє собою так звану «первинну інформаційну базу моніторингу», яка необхідна для подальшого обчислення окремих аналітичних показників, що характеризують рівень фінансового стану торговельної компанії в контексті різних її аспектів.

4. Розробка системи узагальнених оціночних (аналітичних) показників, що відображають фактичні результати фінансового стану підприємства в контексті різних його аспектів. Система узагальнених оціночних показників повинна повністю відповідати спостережуваним напрямкам фінансової діяльності, цільовим фінансовим стандартам та плановим показникам, що характеризують різні аспекти фінансового стану торговельної компанії.

5. Встановлення відхилень фактичних результатів фінансової діяльності від передбачених. Розміри відхилень обчислюються в абсолютних та відносних величинах. На кожному торговому підприємстві повинен бути визначений критерій «критичних відхилень», який можна диференціювати за періодами оцінки.

6. Аналіз основних причин, що спричинили відхилення фактичних результатів фінансової діяльності від передбачених. У процесі такого аналізу спочатку визначаються та розглядаються ті показники фінансового стану торгової компанії, щодо яких «критичні відхилення» від цільових стандартів та показників поточних та операційних фінансових планів.

7. Визначення системи дій при встановлених відхиленнях фактичних результатів фінансової діяльності від передбачених. Принципова система дій менеджерів торгового підприємства в цьому випадку полягає в трьох алгоритмах: а) «нічого не робити»; б) «усунути відхилення»; в) «змінити систему нормативних або планових показників».

8. Виявлення резервів нормалізації фінансової діяльності та підвищення її ефективності. Процедура пошуку і реалізації резервів пов'язана з використанням алгоритму «усунути відхилення». При цьому резерви розглядаються в розрізі різних аспектів фінансової діяльності або окремих фінансових операцій торгового підприємства.

9. Обґрунтування пропозицій щодо зміни окремих цільових фінансових нормативів і планових показників. Якщо можливості нормалізації окремих аспектів фінансової діяльності обмежені (тобто не можуть привести до повної нормалізації фінансового стану торгового підприємства) або взагалі відсутні, використовується третій алгоритм системи дій. У цьому випадку за результатами поточного спостереження і контролю вносяться пропозиції щодо коригування системи цільових фінансових нормативів і показників поточних і оперативних фінансових планів.

Отже, якщо розглядати більш локальні завдання ведення моніторингу діяльності торгового підприємства, то можна виділити основні три завдання такого рішення: полегшити рутинну працю фахівців – бухгалтерів, менеджерів, перекладаючи частину їх роботи на «плечі» комп'ютера; структурувати свої витрати та доходи, встановивши контроль за діяльністю співробітників, і побудувати комплексну автоматизовану систему управління бізнесу в цілому.

**Курилова Н. М., старший викладач
Харківський торговельно-економічний інститут
Української інженерно-педагогічної академії**

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕЛЕМЕНТІВ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Управління змінами в сучасних умовах розвитку підприємств є досить складним і затратним процесом. Також проблемою є те, що на даний момент відсутня ефективна методика провадження і ліквідації змін, що виникають, якою б могли користуватися вітчизняні підприємства. Так, закордонні компанії, а частково і українськи, самостійно займаються розробкою програм

СЕКЦІЯ 2**2.« Особливості сучасного менеджменту та публічного управління в епоху цифрової трансформації суспільства.»**

1.	Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент Харківський національний автомобільно-дорожній університет ЕКСПРЕС-ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	15
2	Березенська С. М. Харківський торговельно-економічний інститут Української інженерно-педагогічної академії DATAVIZ-ІНСТРУМЕНТИ У МЕНЕДЖМЕНТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ	17
3.	Буднік М.М. к.е.н., доц. Харківський торговельно-економічний інститут Української інженерно-педагогічної академії ФОРМУВАННЯ КОНСАЛТИНГОВОГО ПРОЄКТУ	18
4.	Євченко В.В., к.е.н., доц. Харківський торговельно-економічний інститут Української інженерно-педагогічної академії ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	20
5.	Зміївська І. В., старший викладач Харківський торговельно-економічний інститут Української інженерно-педагогічної академії ЕТАПИ ПОБУДОВИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	22
6.	Курилова Н. М., старший викладач Харківський торговельно-економічний інститут Української інженерно-педагогічної академії ХАРАКТЕРИСТИКА ЕЛЕМЕНТІВ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	24
7.	Матвейчук Л.О., д. н. держ. управ., к.е.н., Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка Польовий П.В., аспірант Хмельницький університет управління та права ім.Леоніда Юзькова ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	26
8.	Олійник Н. Ю., к.п.н., доц. Харківський торговельно-економічний інститут Української інженерно-педагогічної академії ІНТЕРНЕТ-СЕРВІСИ У БІЗНЕСІ	28
9.	Савченко І. Г., к.держ.упр., доц. Харківський торговельно-економічний інститут Української інженерно-педагогічної академії МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ	30